

VECHTPLASSENCOMMISSIE

Postbus 5347
1380 GH Weesp
telefoon: 0346 26 26 59
e-mail: vpc@vecht.nl

handelsregister: 41179121
abn-amro Maarssen: 47 73 52 650
WWW.VECHT.NL

Aan Raad en College van Stichtse Vecht
Postbus 1212
3600 BE Maarssen

Maarssen, 12 december 2016

Onderwerp: tweede Vechtbrug

Geachte leden van de Raad en het College,

U staat voor de vraag uw stem te geven vóór of tegen een tweede brug over de Vecht in Breukelen.

In het algemene belang van de hele Vechtstreek willen wij¹ u nogmaals met klem op het hart drukken geen tweede brug over de Vecht aan te leggen.

Het is een brug die niet nodig is, die blijvend onherstelbare schade aanricht en tot overlast leidt, waarvoor alternatieven zijn en maatregelen genomen kunnen worden en waarvan de gevolgen onvoldoende, deels zelfs niet zijn onderzocht.

Bij het bepalen van de wenselijkheid een tweede brug over de Vecht te leggen, is door u een groot aantal argumenten naar voren gebracht, voornamelijk van verkeerstechnische aard.

Geen noodzaak brug

Met nadruk wijzen wij er op dat uit uw eigen onderzoek blijkt dat er geen noodzaak is voor een tweede brug. Dit is gevolg van reeds door u getroffen maatregelen waardoor de verkeersdruk in de Brugstraat blijvend onder de door u gestelde norm is gekomen (met uitzondering het zware landbouwverkeer, dat ontheffing geniet), terwijl de door u in het kader van GVVP voorgestelde maatregelen die druk nog verder zal doen afnemen.

Nu al is de infrastructuur van het Zandpad overbelast en kan de Straatweg het huidige verkeersaanbod eigenlijk niet aan en staat regelmatig vast. Door een tweede Vechtbrug neemt de verkeersdruk op het Zandpad en de Straatweg toe en daarmee zowel de overlast als de verkeersonveiligheid voor bewoners, fietsers en wandelaars – en de noodzaak de infrastructuur aan te passen aan steeds zwaarder wordende transportmiddelen – met alle gevolgen van dien.

¹ Vechtplassencommissie, Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU), Bond Heemschut, Vechtsnoer, Vrienden van de Vecht, Oudheidkundige Genootschap Niftarlake, Dr. R. van Luttermvelt Restauratie Stichting, Historische Kring Breukelen, Historische Kring Loenen, Fietsersbond afd. Stichtse Vecht, Platform Utrechtse Buitenplaatsen, Stg. Ridderhofstad Gunterstein, Vereniging Landelijk Gebied Otter-Maten, IVN-afdeling Vecht en Plassengebied

Passende maatregelen als alternatief

Uit uw eigen onderzoek blijkt al dat de noodzaak voor een tweede Vechtbrug ontbreekt. Bovendien heeft u ook nog de mogelijkheid om - in aanvulling op het GVVP – extra passende maatregelen te nemen om de verkeersdruk verder terug te dringen. Daarbij denken wij concreet o.a. aan beperking van de asdruk, het stimuleren van grondruil zodat agrarische bedrijven slechts aan één zijde van de Vecht gronden hebben en aan de verplaatsing van de steeds verder groeiende industriële bedrijven naar een geëigend industrieterrein binnen de gemeente met adequate infrastructuur.

Onvoldoende onderzoek effecten cultuurhistorische, landschappelijke en natuurwaarden

Een pijnlijk gemis is het ontbreken van de ruimtelijke onderbouwing waarin de plannen worden getoetst aan een cultuurhistorische, ecologische, natuurhistorische en landschappelijke visie. Ook ontbreekt een analyse van te verwachten gevolgen van een tweede brug op recreatie en toerisme en toetsing daarvan aan beleid.

Kortom de effecten die een eventuele tweede brug heeft op genoemde aspecten – en daarmee voor de gehele Vechtstreek.

Wij achten wij het niet verantwoord dat u als Raad een keuze voor een dergelijke ingrijpende en kostbare ingreep maakt zolang u vooraf geen gedegen onderzoek hebt verricht naar de gevolgen van een tweede brug over de Vecht voor o.a. cultuurhistorie, natuur en landschap, meer expliciet het Groene Hart, het NNN, het landelijk gebied, flora en fauna (Wet natuurbescherming (Wnb) en het nabijgelegen N2000-gebied.

Daarnaast missen wij een onderzoek naar de effecten van een tweede Vechtbrug op de mogelijkheid de oostelijke Vechtoever toeristisch-recreatief te ontsluiten, de te verwachten economische gevolgen daarvan – en hoe dat zich verhoudt tot provinciaal en eigen beleid ter zake (zie ook bijlage: Toets aan Focus op morgen).

Zonder in extenso in te gaan op de in het geding zijnde waarden en tekortkomingen – bij een nader uitgewerkt plan zal dezerzijds een gefundeerde argumentatie worden gegeven - geven wij hieronder een paar aandachtspunten:

Historisch belang; de canon van Nederland

Op 16 oktober 2006 werd de zogenaamde Canon van Nederland aangeboden. De Canon bevat vijftig vensters die in gezamenlijkheid inzicht bieden in de Nederlandse geschiedenis. Eén van de vensters geeft zicht op de buitenhuizen. De buitenhuizen vertellen het verhaal van het rijke wonen buiten de stad in de 17de en 18de eeuw. Speerpunt waren de buitenplaatsen langs de Vecht. In de loop van de 17de en 18de eeuw verrezen ruim tweehonderd buitenplaatsen op de oevers van de Vecht, hoofdzakelijk tussen Maarssen en Vreeland.

Boerderijen – en een enkele maal zelfs kastelen - werden verbouwd tot buitenhuis of nieuwe buitenplaatsen werden gesticht. Frisse lucht, vers fruit, groenten, vlees en al wat een boerderij voortbracht, een groot huis en een prachtig ingerichte tuin als statussymbool: allerlei zaken die het leven op het platteland, weg van de stank en drukte in de stad, zeer aantrekkelijk maakten om de warme zomers door te brengen.

Dirk Sijmons merkt als Rijksadviseur voor het Vechtlandschap op: *‘De Vechtstreek, exponent van de Gouden Eeuw, toeristische parel van de 21^e eeuw, met de grootste zorg beheren’*

Cultuurhistorisch belang

De beschermde monumenten en buitenplaatsen met hun parken, afgewisseld door restanten van ondersteunende kleine industrieën, met name dakpan- en steenfabrieken en de boerderijen aan de rivier met hun uitgestrekte landerijen daarachter.

De buitenplaatsen aan de Vecht vormen door hun architectuur, ligging en geschiedenis een bovenregionaal belang en voor Nederland zelfs een uniek gegeven. De landgoederen- en

buitenplaatsengordel is van Europese betekenis. Vermeldenswaard is dat de gemeente Stichtse Vecht, waar Breukelen, Maarssen en Loenen onder vallen en die meer dan de helft van de lengte van de Vecht omvat, de gemeente is met het grootst aantal historische buitenplaatsen van Nederland. Alleen daarom al is een op behoud, herstel en ontwikkeling gericht beleid van het gebied van het hoogste belang.

De gemeente heeft in deze een voorbeeldfunctie. Deze is niet te rijmen met de onomkeerbare ingreep door de aanleg van een tweede brug.

Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS)

De voorgestelde locaties van de tweede brug liggen zowel in de buitenplaatszone als in die van het militair erfgoed (Nieuwe Hollandse Waterlinie) van de cultuurhistorische hoofdstructuur van de Provinciale Verordening Ruimte (PRV).

In de Utrechtse Buitenplaatsbiotoop benoemt de provincie Utrecht de gehele buitenplaatszone zoals opgenomen in de PRV/PRS als attentiegebied. In feite is de 'biotoop' de leefomgeving of invloedssfeer van de buitenplaats met de kenmerkende historisch-ruimtelijke samenhang van die buitenplaatszone. Voor alle voorgestelde locaties geldt dat zij Rijksmonumentale buitenplaatsen aantasten. Dat is buitengewoon onwenselijk. Verbazingwekkend is dat noch met de eigenaren noch met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed overleg heeft plaatsgevonden.

Het Vecht- en plassengebied, ten oosten van de A2 is aangewezen als Belvédèregebied, evenals de Nieuwe Hollandse waterlinie. De NHW, waarvan de oostelijke Vechtdijk als zowel hoofdwaterkering als hoofdweerstandslijn deel uit maakt, is genomineerd voor de UNESCO Werelderfgoedlijst.

Ecologisch en natuurhistorisch belang; thans Natuurnetwerk Nederland (NNN):

De rivier de Vecht bij Breukelen valt binnen de structuur van het NNN (voorheen: de Ecologische Hoofdstructuur – EHS). De Vechoevers, zowel de bermen als de (dakpan-)beschoeiingen hebben hoge natuurwaarden. Alleen daarom al is een fysieke en visuele verstoring van de oevers en het landschap ter plaatse een zeer onwelkome situatie.

Onherroepelijk leidt de voorgenomen doorkruising van de aanwezige ecopassage tot ernstige aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Dit is onbegrijpelijk en zeer onwenselijk. En is bovendien strijdig met de KRW. De Vecht heeft een belangrijke functie als ecologische verbinding tussen Utrecht en het Noorderpark/de Venen.

Tenslotte wijzen wij op de gevolgen die de verkeersaantrekkende werking - en de wachttijden bij de brug - kan hebben voor het milieu. Er dient ernstig rekening te worden gehouden met de negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het N2000-gebied Oostelijke Vechtplassen.

Landschappelijk belang; het Nationaal Landschap Groene Hart

De locaties voor de tweede brug liggen in het Groene Hart. Dit wordt hier gekarakteriseerd door het lint van de Vecht met zijn oeverwallen van waaruit het veenmoeras ooit werd ontgonnen. Daar speelde in de Middeleeuwen de strijd tussen de Bisschop van Utrecht en de Graven van Holland. De kastelen Nijenrode en Oudaen herinneren daar aan. De oeverwal was rond Breukelen breed genoeg voor de vestiging van de buitenplaatsengordel, maar toch ook weer zo smal dat het open veenweidegebied en zelfs de vervening met zijn trekpaten en legakkers nog goed herkenbaar aanwezig is.

Duidelijk is dat de aanleg van een tweede brug een serieuze aantasting van de kernkwaliteiten van zowel het Groene Hart als die van de gemeente betekent.

Landschappelijk belang; de Vechoevers

De oevers van de Vecht hebben een hoge landschappelijke en cultuurhistorische waarde. Zij hebben die kunnen behouden dankzij hun plaats in de Nieuwe Hollandse Waterlinie en het feit dat de Vecht in 1892 zijn functie als hoofdvaarverbinding verloor aan het Merwede- later Amsterdam-Rijnkanaal, met als uitvloeisel dat nauwelijks industrialisatie plaatsvond en het arcadisch karakter uit de Gouden Eeuw tot de dag van vandaag bewaard bleef.

De oostelijke Vechtoever heeft een geheel eigen karakter. Dat geldt in het bijzonder voor het traject tussen Utrecht en Nieuwersluis, waar vanaf ca. 1626 dicht langs de oever het jaagpad voor de trekvaart werd aangelegd. Het Zandpad, dat nooit een intensieve verkeersader was, heeft samen met het lint van buitenplaatsen en het uitgestrekte plassengebied in het achterland, aan dit deel van de Vechtstreek zijn landelijke karakter gegeven.

Aard en schaal van de tweede brug, waar deze ook zou komen, past niet in het fijnmazige landelijke karakter van het Zandpad en betekent een onherstelbare schade, die vanwege het verschil in schaal ook niet door een landschappelijke inpassing ongedaan gemaakt kan worden.

Het project 'Vechtoevers, zien en gezien worden' is in 2012 nog genomineerd voor de Bronzen Troffel, die de gemeente jaarlijks uitreikt. Er zijn 'streefbeelden' ontwikkeld, voorzien van cultuurhistorische informatie, die eigenaren en overheden kunnen inspireren om zelf aan behoud en ontwikkeling van waarden van de Vechtoevers te werken. Deze zijn samengebracht in het boekje 'Vechtoevers, zien en gezien worden - hoe houden we onze Vechtoevers mooi?'.

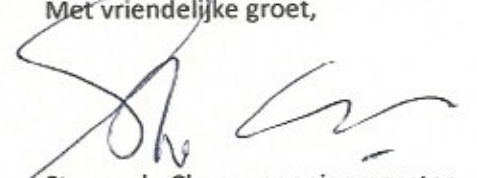
Toetsing aan Focus op morgen - Toekomstvisie Stichtse Vecht 2013-2040

Tot slot: een zoektocht in *Focus op morgen* levert (zie citaten in bijlage) geen aanknopingspunt dat de aanleg van een 2^e brug over de Vecht rechtvaardigt. In tegendeel, vanuit verschillende invalshoeken wordt gewezen op de betekenis van het cultuurhistorische landschap voor de gemeente, nu en in de toekomst.

Een tweede Vechtbrug is daarom strijdig met alle beleidsuitgangspunten uit Focus op morgen.

De drager van de identiteit van onze gemeente wordt gevormd door de rivier de Vecht met zijn oevers, het lint van buitenplaatsen en het jaagpad. Om te voorkomen dat deze blijvend en onherstelbaar wordt geschaad, dringen wij er in het belang van de gehele Vechtstreek bij u op aan geen tweede brug over de Vecht aan te leggen.

Namens de Vechtplassencommissie en de hieronder genoemde organisaties,
Met vriendelijke groet,

Steven de Clercq, penningmeester

Mede namens:

- Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU)
- Bond Heemschut
- Vechtsnoer
- Vrienden van de Vecht
- Oudheidkundige Genootschap Niftarlake
- Dr. R. van Lutervelt Restauratie Stichting
- Historische Kring Breukelen
- Historische Kring Loenen
- Platform Utrechtse Buitenplaatsen
- Stichting Ridderhofstad Gunterstein
- Fietsersbond afd. Stichtse Vecht
- Vereniging Landelijk Gebied Otter-Maten
- IVN-afdeling Vecht en Plassengebied

Bijlage

Toetsing aan Focus op morgen - Toekomstvisie Stichtse Vecht 2013-2040

(aan de hand van citaten):

Opgaven en kansen (p. 4) In deze toekomstvisie staat op hoofdlijnen wat we als gemeente belangrijk vinden om te behouden, waar we cruciale opgaven zien en welke kansen we willen benutten .

Kernkwaliteiten (p. 2) Markant is de Vecht met haar prachtige buitenplaatsen en natuurschoon, die samen met de plassen, polders en veenweidegebied Stichtse Vecht typeert. Deze 'zachte kant' wordt veel genoemd als drager van cultuur en identiteit. Ook in historisch opzicht speelt de rust en schoonheid die het landschap biedt aan degene die de drukte van de stad wil ontvluchten een grote rol. Het gebied kent meer dragers van identiteit: er is ook een 'harde kant –de harde as'- met het Amsterdam-Rijnkanaal, het spoor en de A2.

Economische vitaliteit (p. 3) *De 'harde' en 'zachte' kant kunnen niet zonder elkaar: door de aanleg van het druk bevaren kanaal is de Vecht behouden gebleven. Anders was de Vecht kapot gevaren.'* (uit de focusgroep)

Gebied (p. 6) Het landschap, ontstaan vanuit de middeleeuwse ontginning (turfstekers), heeft de basis gelegd voor het huidige gebruik. Behoud van het landschap met haar eeuwenoude buitenplaatsen en ontginningsstelsel geeft onze leefomgeving identiteit en toekomstwaarde. Het behoud van het landschap zien we als een cruciale opgave voor de toekomst.

'Koester en versterk je kroonjuwelen! Benut dit bij citymarketing' (uit de focusgroep)

Om het landschap en de cultuurhistorische waarden in stand te kunnen houden is creativiteit nodig. Dat kan bijvoorbeeld door op duurzame wijze meer toerisme en recreatie langs de Vecht, in het plassegebied en open weidegebied mogelijk te maken. (p. 7)

De Vecht, het natuurschoon en de verbondenheid met het water vormen een oase van rust in een steeds drukker wordende Randstad (uit de focusgroep)

Economische vitaliteit (p. 7/8) Het duurzaamheidsdenken is de fase van een ideaal van enkelen al lang voorbij. Op alle niveaus wordt gewerkt om toekomstige generaties een leefbare planeet te bieden. De veelheid aan initiatieven, ambities, voornemens en de enorme reikwijdte van het begrip duurzaamheid, maakt het lastig om duurzaamheid handen en voeten te geven. Om als gemeente te kunnen focussen op kansrijke ontwikkelingen is een visie op duurzaamheid nodig, naast continue aandacht binnen elk beleidsterrein.

De Vecht heeft een maatschappelijke en toeristische waarde: het Amsterdam-Rijnkanaal een zakelijke. (uit de focusgroep)